

Hørings svar til Forslag til endringer i markedsføringsloven - Barns forbrukervern i digitale medier

Likestillings- og diskrimineringsombudet har som mandat å arbeide for likestilling og mot diskriminering på grunnlag av kjønn, etnisitet, religion, alder, seksuell orientering og nedsatt funksjonsevne. Ombudet har også tilsynsansvar med at norsk rett og forvaltningspraksis er i samsvar med de forpliktelsene Norge har etter FNs rasediskrimineringskonvensjon (CERD), FNs kvinnediskrimineringskonvensjon (CEDAW) og FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Vi støtter de foreslåtte endringene i markedsføringsloven. Samtidig mener vi at det er svært viktig at man tar med skadelige kjønnsstereotyper når man definerer innhold som er uegnet for barn. Den digitale spredningen av skadelige kjønnsstereotyper er omfattende. Måltrettet markedsføring og nettpornografi utgjør to hovedkilder til spredning av denne typen stereotyper. Dette presiserte vi i vår supplement til Norges 10. periodiske rapport til FNs kvinnekomité fra både 2023¹ og 2017². Ombudets bekymring gjelder også mulige sammenhenger mellom mengden av potensielt skadelige og ofte seksualiserte kjønnsstereotyper og skadelige seksuelle praksiser blant unge. Liknende bekymringer har det siste året også blitt uttrykt fra andre hold, deriblant politi og overgrepsmottak, som viser til en økning av saker der tenåringsgutter forgriper seg seksuelt på jevnaldrende jenter. Det er per i dag manglende søkelys på og kunnskap om hva slags effekter denne spredning av seksualiserte og skadelige kjønnsstereotyper har på samfunnet. Konkret er det manglende oppmerksomhet og kunnskap om hvordan denne typen stereotyper påvirker unges oppfatninger av seksualitet, makt, sex, sosialt kjønn og biologisk kjønn og relasjoner mellom kjønn. Manglende kunnskap og fokus resulterer i manglende innsats for å bekjempe og begrense spredningen av potensielt skadelige kjønnsstereotyper.

¹ <https://ldo.no/content/uploads/2024/06/CEDAW-et-supplement-til-Norges-10.-periodiske-rapport-til-FNs-kvinnekomite-2023.pdf>

² <https://ldo.no/content/uploads/2024/06/CEDAW-Ombudets-rapport-til-FNs-kvinnekomite-2017.pdf>

Ombudet anbefaler:

- innføring av ny § 21 a i markedsføringsloven om at markedsføring som det er grunn til å forvente at kan ses eller høres av barn i sosiale medier og spill ikke skal inneholde omtale av, film eller bilder av eller henvisninger til ytelser som er uegnet for barn.
- at det bevilges ressurser til forskning på hvordan digital spredning av seksualiserte kjønnsstereotyper og pornografi påvirker barn og unge.
- å hente inn og analysere erfaringer med unge som begår seksuelle overgrep fra sentrale aktører som politi og overgrepsmottak.
- at endringene i markedsføringsloven ses i sammenheng med Forordningen for digitale tjenester (Digital Services Act), og at myndighetene prioriterer innføringen av denne forordningen høyt.

Sendt inn 03.01.25.